

Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
Publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap
Graaf de Ferrarisgebouw | Koning Albert II-laan 20 bus 19 | B-1000 Brussel
Gratis telefoon 1700 | Fax +32 2 553 13 50
Email: info@vreg.be
Web: www.vreg.be

Beslissing van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt

van 1 juli 2014

met betrekking tot de aanvraag van Greensky cvba tot aanleg van directe lijnen
tussen een windturbinepark gelegen langsheen de E40 Leuven-Luik, en het
Tractienet Spoor, uitgebaat door Infrabel

BESL-2014-08

De Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt,

Gelet op art. 1.1.3, 11°, 26° en 30°/1 en art. 4.5.1 Energiedecreet;

Gelet op het technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe, hierna "het federale Technisch Reglement"¹;

Gezien de aanvraag van Greensky cvba (hierna: "de Producent"), ontvangen op 21 februari 2014, tot toelating voor de aanleg van een directe lijn tussen een gewestgrensoverschrijdend windmolenpark (hierna: "het windturbinepark") dat zou worden opgericht langsheen de E40 Leuven-Luik, enerzijds, en het tractienet spoor² uitgebaut door Infrabel (hierna: "de Afnemer") anderzijds;

Gezien het advies van 28 april 2014 van Elia;

Gezien de detailstudie dd. 16 april 2009 met betrekking tot de aansluiting van het windmolenpark op de 150/36 kV transformatoren van de Afnemer, waarbij een voorstel tot aansluiting naar voor gebracht werd dat gebaseerd was op een gedeelde aansluiting op het 150 kV-net, conform de federale regelgeving die op dit spanningsniveau van kracht is;

Overwegende dat de directe lijn, voorwerp van de aanvraag, zich niet situeert op verschillende kadastrale percelen die aaneensluitend en in handen van dezelfde persoon als eigenaar, opstalhouder of concessiehouder zijn, zodat het om een directe lijn gaat gelegen buiten "eigen site" zoals gedefinieerd in art. 1.1.3, 30°/1 van het Energiedecreet;

Overwegende dat conform art. 4.5.1 van het Energiedecreet de betrokken netbeheerder om advies gevraagd werd; dat dit advies gevraagd werd aan de netbeheerder van het net waarop de Afnemer aangesloten is, zijnde Elia;

Overwegende dat de VREG, conform art. 4.5.1 Energiedecreet, bij de beoordeling van een aanvraag tot toelating voor de aanleg van een directe lijn rekening houdt met (1°) de risico's inzake inefficiëntie, (2°) de risico's inzake veiligheid, (3°) de impact op de nettarieven, (4°) de waarborg van de rechten van afnemers, alsook (5°) de eventuele weigering van een aansluiting op het net door de betrokken netbeheerder of een gebrek aan aanbod tot aansluiting of toegang op het net tegen redelijke economische of technische voorwaarden; dat de criteria hierna opeenvolgend besproken worden;

FEITEN

Overwegende dat de aanvraag een windturbinepark van maximaal 25 windturbines van elk maximaal [...]MW betreft, dus met een totaal vermogen van maximaal [...] MW, gesitueerd op het grondgebied van de gemeenten Orp-Jauche, Hélécine, Lincet, Landen, Hannut en Gingelom;

Dat het windturbinepark bestaat uit 3 clusters van – per cluster – onderling verbonden windmolens, waarbij cluster 1, de meest oostelijk gelegen, bestaat uit windmolens V10 tot en met V16, cluster 2

¹ Koninklijk besluit van 19 december 2002 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe

² zoals gedefinieerd door de federale Electriciteitswet, zie art. 2, 42° van de Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt van 29 april 1999, zoals gewijzigd bij wet van 26 december 2013: "*elektrische installaties van de spoorweginfrastructuurbeheerder die nodig zijn voor de uitbating van het spoorwegnet, waaronder installaties voor het transformeren en overbrengen van elektrische stroom ten behoeve van de diensten van tractie, veiligheid, seinwezen, telecommunicatie, wissels en verlichting, onderstations en bovenleidingen, met uitzondering van de elektrische installaties van de achterliggende afnemers, aangesloten op het tractienet spoor*"

bestaat uit windmolens V2 tot en met V9 en W12 en W13, en tenslotte cluster 3, de meest westelijk gelegen, bestaat uit windmolens W5 tot en met W11 en V1 (zie Figuur 1);

Figuur 1

Overwegende dat 16 windmolens in het Vlaamse Gewest gesitueerd zijn, en 9 in het Waals Gewest;

Dat 9 van de 16 windmolens (V1 tot en met V9) gesitueerd zijn op het grondgebied van de gemeente Landen, en 7 windmolens (V10 tot en met V16) gesitueerd zijn op het grondgebied van de gemeente Gingelom;

Overwegende dat het windturbinepark aangesloten zou worden op een onderstation van de Afnemer, meer bepaald het 36kV-hoogspanningsstation te Avernas, via 2 transformatoren en 3 kabels;

Dat voor het windturbinepark in zijn geheel ook een productievergunning verkregen werd bij Ministerieel Besluit van 30 augustus 2011;

Dat het windturbinepark om die redenen als een enig en ondeelbaar project beschouwd wordt, ondanks het feit dat het windturbinepark bestaat uit 3 afzonderlijke clusters van windturbines;

ONTVANKELIJKHEID

Bevoegdheid

Overwegende dat de VREG evenwel enkel bevoegd is in de mate dat de aanvraag tot toelating van de aanleg van een directe lijn betrekking heeft op windmolens van het windturbinepark die gelegen zijn in het Vlaamse Gewest;

Dat deze beslissing dan ook enkel als voorwerp heeft de 9 windmolens (V1 tot en met V9) gesitueerd op het grondgebied van de gemeente Landen en de 7 windmolens (V10 tot en met V16) gesitueerd op het grondgebied van de gemeente Gingelom.

Overwegende dat het windturbinepark aangesloten zou worden op de 36 kV-rails aan secundaire zijde van de vermogenstransformatoren van de Afnemer;

Dat de aanvraag bijgevolg handelt over een kwestie van distributie van elektriciteit door middel van netten waarvan de nominale spanning lager is dan of gelijk is aan 70 kV, meer bepaald via een directe lijn, en dit ongeacht het feit dat de Afnemer op wiens installatie de Producent wordt aangesloten, aangesloten is op het transmissienet;

Kwalificatie

Overwegende dat de verbinding van een of meerdere productie-installaties met een afnemer³ een directe lijn uitmaakt;

Overwegende dat op het tractienet spoor, een net *sui generis*, ook enkele derden zijn aangesloten, waardoor het tractienet spoor naast afnemer ook gekwalificeerd kan worden als een vorm van distributienet;

Overwegende dat het onderscheid tussen een aansluiting van een productie-installatie op het tractienet spoor als distributienet, dan wel op het tractienet spoor als afnemer, een louter technisch aspect betreft, waarbij uitgemaakt moet worden of de installatie waarmee de productie-installatie verbonden wordt technisch gezien slechts één afnemer voedt, met potentiële overflow van stroom naar achterliggende afnemers⁴, dan wel of deze installatie technisch gezien meerdere afnemers voedt;

Overwegende dat het windturbinepark aangesloten zou worden op de vermogenstransformatoren van het tractienet spoor te Avernas;

Dat deze transformatoren onbetwistbaar behoren tot het tractienet spoor, gezien de definitie van het begrip opgenomen in de federale Elektriciteitswet;

Overwegende dat dus vaststaat dat het windturbinepark aangesloten wordt op een installatie ter voeding van een afnemer;

Dat de aanvraag bijgevolg handelt over directe lijnen.

TEN GRONDE

1° Risico's inzake inefficiëntie

Overwegende dat de distributie van zelf opgewekte stroom via directe lijn een wijze van distributie van elektriciteit naast bestaande netten voor distributie van elektriciteit is;

Dat omwille van een efficiënte uitbouw en exploitatie van het net de aanleg van parallelle netten voor distributie van elektriciteit vermeden moet worden en gewaarborgd moet worden dat het bestaande net zo efficiënt mogelijk gebruikt wordt;

Dat de verplichtingen van beheerders van netten voor distributie van elektriciteit en de rechten die de op deze netten aangesloten afnemers hebben, immers grote investeringen vergen;

³ art. 1.1.3, 11° van het Energiedecreet definieert 'afnemer' als *elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die elektriciteit of aardgas afneemt om te voorzien in zijn eigen behoeftes*

⁴ art. 1.1.3, 8°/2 van het Energiedecreet definieert het begrip als: *de natuurlijke persoon of rechtspersoon die elektriciteit of aardgas afneemt van een gesloten distributienet of een privé-distributienet;*

Dat de tendens naar schaalvergroting (creatie van werkmaatschappijen, het opgaan van gemeentelijke regies in grotere netbeheerders) in de sector van elektriciteitsdistributie erop wijst dat deze investeringen aanzienlijk zijn.

Overwegende dat de Afnemer op heden aangesloten is op 150kV-net, dus het transmissienet dat uitgebraat wordt door transmissienetbeheerder Elia;

Overwegende dat uit het advies van Elia blijkt dat het windturbinepark, met het opgegeven vermogen, aansluitbaar is op het transmissienet (150 kV), en dit zowel rechtstreeks als middels een gedeelde aansluiting waarbij de bestaande 150kV-aansluiting van de Afnemer gedeeld zou worden met de Producent door aansluiting van het windturbinepark op de 36 kV-rails aan secundaire zijde van de vermogenstransformatoren;

Dat niet betwist wordt dat de rechtstreekse aansluiting een aanzienlijk hogere kostprijs heeft voor de Producent omwille van de vereiste investering in nieuwe transformatoren 150/36 kV met bijhorende vergunningen voor de plaatsing ervan;

Dat daarom het delen van de bestaande aansluiting, waarbij gebruik gemaakt wordt van het nog beschikbare vermogen op de aansluitingsvelden 150 kV die ter beschikking staan van de Afnemer, eveneens werd voorgesteld als aansluitingsoptie;

Dat immers het aanwenden van de bestaande infrastructuur onbetwistbaar de technisch-economisch meest verantwoorde aansluiting uitmaakt;

Dat, hoewel een aansluiting middels het delen van de bestaande aansluiting, mogelijk is, dit *in casu* niet wegneemt dat de aanleg van de directe lijn het risico op een inefficiënte uitbouw en exploitatie van het net niét verhoogt;

Dat immers, in beide configuraties, gebruik gemaakt wordt van de bestaande capaciteit van het transmissienet en de bestaande aansluiting, en, wat betreft de hoogspanningsinfrastructuur, blijkens het advies van Elia, beide configuraties gelijkaardig zijn en de investeringen in het transmissienet gelijk zijn;

Overwegende dat het concept van de gedeelde aansluiting *in casu* leidt tot een ingewikkeld kluwen van eigendomsrechten en beheersregels, waarbij delen van het tractienet spoor tevens zouden fungeren als onderdeel van de aansluitingsinstallaties van Greensky op het transmissienet, en dat dit het efficiënte beheer van het tractienet spoor zou kunnen bemoeilijken;

Dat bijgevolg de aansluiting van het windturbinepark via een gedeelde aansluiting, in vergelijking met de aanleg van een directe lijn, geen efficiëntere uitbouw of exploitatie van het net inhoudt, doch – integendeel- er efficiëntiewinsten zijn bij aanleg van een directe lijn ten opzichte van de gedeelde aansluiting;

Overwegende dat, concluderend, de aanleg van de directe lijn het risico op een inefficiënte uitbouw en exploitatie van het net niet verhoogt en integendeel leidt tot een transparantere toewijzing van rechten en plichten;

2° Risico's inzake veiligheid

- *Onderlinge verbinding van installaties achter verschillende toegangspunten*

Overwegende dat de onderlinge verbinding van installaties gelegen achter verschillende toegangspunten technische veiligheidsrisico's kunnen doen rijzen;

Dat daarom, omwille van het garanderen van de veiligheid, maar ook de betrouwbaarheid en de efficiëntie van het net, de onderlinge verbindingen tussen verschillende aansluitingen, met inbegrip van de transformatoren evenals de eventuele verbindingen met de productie-installaties, steeds in kaart gebracht moeten worden;

Dat het windturbinepark via het bestaande toegangspunt van de Afnemer met het transmissienet verbonden zou worden;

Dat, gelet op de aansluiting op het transmissienet, het federale Technische Reglement⁵ van toepassing is;

Dat krachtens art. 53 van dit federale technische reglement de eventuele veiligheidsrisico's ondervangen worden door opstelling, in overleg tussen netgebruiker en netbeheerder, van een eendraadsschema van de structuur van het net van de netgebruiker.

- *kruising andere netinfrastructuur*

Overwegende dat bij aanleg van de directe lijnen openbaar domein gekruist moet worden;

Dat het zowel handelt over een doorsteek ter hoogte van de autosnelweg E40 als een doorsteek onder de HST-lijn, beide ter hoogte van Avernas;

Dat het handelt over openbare infrastructuren die loodrecht gekruist moeten worden;

Dat langsheen deze openbare weg bestaande netinfrastructuur aanwezig is of kan zijn;

Dat de aanleg van een elektrische lijn dan ook enkele veiligheidsrisico's met zich meebrengt, aangezien reeds aanwezige dan wel toekomstige nutsleidingen van de netbeheerder gekruist moet worden;

Overwegende dat uitgegaan moet worden van het feit dat het openbaar domein per definitie 'voor het gebruik van allen' is, en dus ook gebruikt wordt voor infrastructuren die allen dienen, zoals nutsleidingen;

Dat deze directe lijn dan ook in de onmiddellijke nabijheid van andere nutsvoorzieningen, zoals kabels behorende tot het elektriciteitsdistributienet, zou worden aangelegd;

Dat de aanleg van elektriciteitsleidingen door derden, op openbaar domein, hierdoor een veiligheidsrisico teweeg kan brengen;

Dat aannemers die werken uitvoeren op het openbaar domein, en hiertoe de openbare nutsleidingen lokaliseerden, immers het risico kunnen lopen de aanwezigheid van een private kabel over het hoofd te zien, met niet alleen risico op beschadiging van deze kabel, maar ook op letsel bij de aannemer;

Dat het particuliere belang bij de aanleg van elektrische kabels, door derden, en enkel dienstig voor deze derden, niet opweegt tegen het algemene belang van de veiligheid;

Dat het veiligheidsrisico weliswaar al deels beperkt is als gevolg van de verplichte registratie van elke kabel en leiding in het KLIP (Kabel- en Leidinginformatieportaal); dat de aanlegger van de directe lijn

⁵ Koninklijk besluit van 19 december 2002 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe

in zijn aanvraag ook expliciet verklaart kennis te hebben van deze registratieplicht, en dus verantwoordelijk is voor alle gevolgen van een niet-registratie;

Dat de kenbaarheid van de aanwezigheid van elektrische kabels, krachtens het KLIP, niet verhindert dat de fysieke aanwezigheid van die kabels in de onmiddellijke omgeving (langsheen of kruisend) van elektrische kabels een blijvend veiligheidsrisico inhoudt;

Dat deze veiligheidsrisico's echter te ondervangen zijn door middel van het bepalen van specifieke voorwaarden, zoals technische specificaties van het materiaal en configuratie, eventuele afspraken met betrekking tot beheers- en exploitatietaken, wijze van aanleg zoals een voldoende diepe onderboring van de loodrecht te kuisen bestaande infrastructuur, enzovoort;

Dat, zoals in het advies van Elia wordt aangehaald, de vereiste beveiligingsmaatregelen het voorwerp kunnen uitmaken van een herziene versie van het voorstel tot aansluiting van het windturbinepark;

3° Impact op de nettarieven

Overwegende dat de Afnemer en de Producent toegangstarieven verschuldigd zijn, gebaseerd op enerzijds het geïnstalleerde vermogen en anderzijds op basis van de van het net afgenomen, respectievelijk geïnjecteerde hoeveelheid elektriciteit;

Overwegende dat een netgebruiker aangesloten op het transmissienet daarenboven periodieke aansluitingstarieven verschuldigd is;

Dat door de Afnemer en de Producent op die manier bijgedragen wordt in onder meer de kosten van het netbeheer;

Overwegende dat uit het advies van Elia blijkt dat er, enerzijds, een impact op de aansluitingstarieven is in die zin dat er geen verhoging van dit tarief zou plaatsvinden in hoofde van de Afnemer en, anderzijds, er al dan niet een impact is op de toegangstarieven, afhankelijk van het geval of er al dan niet toepassing gemaakt zou worden van netting;

Overwegende dat de configuratie met directe lijn, in vergelijking met de gewone aansluiting van de Producent, bijgevolg impliceert dat de netbeheerder een deel van de bijdragen in de kosten van het netbeheer verliest;

Dat bijgevolg de tarieven voor de overige netgebruikers verhogen in de mate dat een deel van deze kosten voor de netbeheerder vaste kosten zijn die niet proportioneel verminderen bij het verlies van bepaalde klanten;

Overwegende dat het inkoppelen van een productie-installatie op de installatie van een afnemer evenwel steeds een impact heeft op de nettarieven in die zin dat hierdoor een deel van de nettarieven vermeden wordt;

Dat dit *in casu* geldt zowel in hoofde van de Afnemer als van de Producent;

Dat dit weliswaar eigen is aan elke rechtstreekse afname van stroom van een productie-installatie via directe lijn, en daarmee gepaard gaande verminderde injectie op het net, enerzijds, en verminderde afname van het net, anderzijds, in de mate deze tarieven afhankelijk zijn van de op het net geïnjecteerde, respectievelijk van het net stroom afgenomen stroom;

Dat deze impact op de tarieven en daarmee de inkomsten van de netbeheerder echter louter inherent is aan de aanleg van een directe lijn en de bestaande tariefstructuur;

4° Rechten van de Afnemer

Overwegende dat, bij beoordeling van dit criterium, nagegaan wordt of en in welke mate bij aanleg van een directe lijn de rechten van de Afnemer gevrijwaard worden;

Overwegende dat de Afnemer een eigen aansluiting op, en dus toegang tot, het net heeft en zal behouden;

Dat hij de rechten die voortkomen uit een rechtstreekse toegang tot het net behoudt;

Dat hij dan ook geen rechten verliest door de verbinding, via directe lijn, met de productie-installatie;

Overwegende dat de rechten van de Afnemer gevrijwaard zijn;

5° Eventuele weigering van een aansluiting op het net door de betrokken netbeheerder of een gebrek aan aanbod tot aansluiting of toegang op het net tegen redelijke economische of technische voorwaarden

Overwegende dat bij beoordeling van een aanvraag tot toelating van de aanleg van een directe lijn rekening gehouden wordt met de toegankelijkheidsmogelijkheid van de productie-installatie, of de afnemer, tot het net;

Dat het feit dat de productie-installatie, of de afnemer, niet aangesloten kan worden, of de voorwaarden voor aansluiting technisch of economisch onredelijk zijn, een relevant element is voor een eventuele toelating van de aanleg van een directe lijn;

Overwegende dat er een aanbod tot aansluiting op het net dd. 16 april 2009 voorligt;

Dat de aanvrager uiteenzette dat dit aanbod echter technisch en economisch minder gunstig zijn dan de aansluiting via directe lijn;

Dat daarmee niet aangetoond is dat de voorwaarden van het aanbod tot aansluiting, minstens het aanbod middels gedeelde aansluiting, een aanbod tegen technisch en/of economisch onredelijke voorwaarden is;

Algemene conclusie

Overwegende dat geconcludeerd kan worden dat, hoewel er geen weigering van een aansluiting op het net door de betrokken netbeheerder voorligt noch een gebrek is aan aanbod tot aansluiting of toegang op het net tegen redelijke economische of technische voorwaarden, de rechten van de Afnemer gewaarborgd zijn, er geen impact op de nettarieven is die niet louter inherent is, er een beheersbaar veiligheidsrisico rijst en de aanleg en exploitatie van de directe lijnen geen risico op de inefficiënte uitbouw en exploitatie van het net teweegbrengen,

Beslist:

Enig artikel. de toelating te verlenen aan Greensky cvba voor de aanleg van 3 directe lijnen tussen 9 windmolens (V1 tot en met V9) gesitueerd op het grondgebied van gemeente Landen, en de 7 windmolens (V10 tot en met V16) gesitueerd op het grondgebied van de gemeente Gingelom, gelegen langsheen de E40 Leuven-Luik.

Voor de VREG

Brussel,

André Pictoel
Gedelegeerd Bestuurder